

Datum: 09 november 2022

Kenmerk: 221109/001

Aan: Het college van Burgemeester en Wethouders gemeente Maashorst

Onderwerp: Advies inburgering

De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) Maashorst ontving de “verordening inburgering gemeente Maashorst” met de vraag daarover te adviseren. Onderstaand ons advies.

Algemeen

Wij zouden graag zien dat een adviesaanvraag aan de ASD gericht zou zijn. Een algemene vraag geeft weinig richting en dan is het gissen waarop het advies zich dient te richten, de uitvoering, de samenhang of de effecten.

De verordening laat zich lezen als een uitvoeringsbesluit, de wijze waarop beleid wordt uitgevoerd. Echter van waaruit uitvoering wordt gegeven, welk beleid en welke daarmee samenhangende visie is niet bekend en wordt ook niet toegelicht. Om tot goede advisering te komen zou de ASD graag zien dat in het vervolg de wettelijke kaders worden toegelicht, hetzij via een presentatie, hetzij schriftelijk, en duidelijk wordt gemaakt welke ruimte een gemeente heeft en welke keuzes de gemeente daarbinnen heeft gemaakt. De ASD-Maashorst zou graag op de hoogte worden gesteld van de visie en de ambitie van de gemeente Maashorst op dit terrein. Uit de verordening is niet op te maken of en zo ja welke keuzes er zijn gemaakt.

Er is veel te doen rondom het asielbeleid van Nederland en de uitvoering daarvan. In het publiek debat worden vanuit allerlei kanten ferme standpunten ingenomen. Dat richt zich op dit moment heel erg op opvang(on)mogelijkheden bij AZC's en noodvoorzieningen maar ook in het proces daarna is er veel discussie. Huisvesting in een zeer krappe markt, inkomensvoorziening, soms schurende en botsende culturen, taal en vooral daaruit voortvloeiende communicatieproblemen. De ASD is zich daarvan bewust en wellicht dat het juist daarom belangrijk is duidelijk te maken waar de gemeente op dit specifieke onderwerp staat.

De gemeente Maashorst

Als fusiegemeente is het een uitdaging er een gezamenlijke gemeenschap van te maken en als het geheel niet meer wordt dan de som der delen heeft de fusie geen zin gehad. De ASD ziet het als een uitdaging in haar adviezen rekening te houden met deze opdracht. Steeds zullen wij ons afvragen, naast de eigen inhoud en beoordeling van een specifiek onderwerp, hoe het kan bijdragen aan het versterken van dat kloppend hart van de gemeente Maashorst als geheel en waar inhoud wordt gegeven aan die achtertuin die groot genoeg is voor iedereen, waar je elkaar opzoeken vanzelfsprekend vindt.

Graag dagen wij de gemeente daarom uit de verplichtingen die voortvloeien uit de verantwoordelijkheid voor inburgering te gebruiken voor kansen voor de opbouw van de gemeente Maashorst. Breed gedragen ambitie kan een geweldige inspiratiebron zijn voor en energie geven aan saamhorigheid. Voldoen aan de wet geeft niet eens voldoening. Uiteraard is het niet de ASD die de inhoud van die ambitie bepaald.

Bij de opvang en integratie van mensen die inburgeren zijn al veel mensen vrijwillig en actief betrokken. In de verordening wordt daarover niets gemeld. Hoewel wij begrijpen dat het een uitvoeringsregeling is, denken wij toch dat het belangrijk is hieraan aandacht te geven en te gebruiken om de rol die die vrijwilligers kunnen hebben, aan te wenden voor gemeenschapsopbouw.

De verordening

Artikel 2 geeft een aantal kernpunten en er worden kwalificaties gehanteerd zonder concreet te worden en daarmee zijn ze ook niet meetbaar en te evalueren. Woorden als “tijdig, passend, zoveel mogelijk, eisen en kwaliteit” worden daarmee vrijblijvende kwalificaties. Concreter betekent dat ze en richtinggevend worden en achteraf toetsbaar.

(NB. In de hele verordening worden vaker niet meetbare kwalificaties genoemd die daarmee niet richtinggevend zijn.)

Artikel 3, de start, daarbij adviseert de ASD dat artikel aan te vullen met de opdracht voor de gemeente dat zij zich ervan overtuigt dat de inburgeringsplichtige weet wat zijn of haar rechten en plichten zijn, bijvoorbeeld door de betrokkene te vragen deze rechten en plichten samen te vatten. Dit zou kunnen als start van de feitelijke brede intake.

Artikel 4 “zo vroeg mogelijk” en “bij voorkeur” is vrijblijvend. De “brede intake” is denken wij bedoeld als voorbereiding op de feitelijke intake.

In het 5^e lid lijkt het net of er al een vastlegging is en de uitkomst vaststaat. In het gesprek daarover zal dat echter nog getoetst worden, nemen wij aan.

Artikel 5 eerste lid : “schriftelijk uitnodigen” kan wellicht als gevolg van taalbeheersing moeilijk zijn en oogt vrijblijvend. Drie weken is erg lang en we zien ook geen noodzaak, zeker niet als dat drie keer op rij kan gebeuren waardoor het hele proces negen weken kan duren alvorens de volgende stap wordt gezet. Overigens nemen we aan dat gehoor geven aan de uitnodiging een verplichting is maar zien, behalve dan dat de Intake eenzijdig wordt afgesloten, geen verdere sanctie.

Het doorlopen van het persoonlijke inburgeringsplan lijkt ons de basis vormen voor een succesvol zelfstandig en gelukkig leven in Nederland meer specifiek in de gemeente Maashorst. Taal, waarden en normen en het vinden van de weg in onze ingewikkelde samenleving is een hele tour. Dat kost veel tijd en veel energie. Dat kan belemmerend werken op het vinden van een passende plek op de arbeidsmarkt. Hoewel wij denken dat het hebben van passend en uitdagend werk heel erg belangrijk is, vraagt dit ook veel energie en inzet. Hiervoor zeker bij aanvang voldoende ruimte houden en geven en niet te snel dan maar werk aan te pakken onder druk van verplichtingen vanuit de participatiewet, lijkt ons passend.

Wellicht dat in plaats van het vroegtijdig verwerven van een baan juist gedacht kan worden aan participeren in één van de vrijwillige initiatieven die er in de gemeente volop zijn. Er zijn in de diverse buurten veel leuke en nuttige initiatieven. Daaraan willen bijdragen heeft bepaald geen vrijblijvend karakter, bevordert de kennismaking met de Nederlandse samenleving en draagt bij aan het opdoen van ervaring met onze waarden en normen.

Om heel veel redenen is het van groot belang een passende positie op de arbeidsmarkt te verwerven. Wij adviseren daarbij een ambitieuze insteek te kiezen. Het doel zou moeten zijn een positie te verwerven die perspectief biedt op groei in persoonlijke ontwikkeling maar ook qua inkomen. Een succesvolle positie op de arbeidsmarkt ligt ten grondslag aan een succesvolle inburgering. De adviesraad vraagt zich af of 40 uur besteden aan praktische ervaring past binnen die ambitie. Het is niet bekend wie deze MAP ondersteunt. Het is belangrijk dat door een professional (professionele partij) te laten doen die de opdracht meekrijgt deze ambitie te verwezenlijken.

Inburgering is uiteraard niet vrijblijvend. Of het opleggen van allerlei boetes ter handhaving ook leidt tot een goed inburgeringstraject is de vraag. De nadruk zou wat betreft aanpak

wellicht beter kunnen liggen op het wegnemen van de obstakels, ook als die van persoonlijke aard zijn, die een succesvol doorlopen van het proces blijkbaar in de weg staan. Er bestaan allerlei knelpunten zo hebben wij begrepen, te denken valt aan wachttijden bij kinderopvang, slechte toegang tot de gezondheidszorg, een heel vol programma, soms niet afgestemd op elkaar waardoor ze gelijktijdig zijn, maar ook praktische zaken als het ontbreken van een vervoermiddel, het niet hebben van een laptop zijn onhandige obstakels die weggenomen zouden moeten worden.

Indringend met deze mensen in gesprek gaan is heel belangrijk en de inzet van tolken is belangrijk om de boodschap helder over te kunnen brengen.

Nog wat punten van aandacht

Uiteraard snapt de ASD dat middelen beperkt zijn maar om nu deze nieuwe verantwoordelijkheid ook te gebruiken om via nieuwe aanbestedingen en nieuwe samenwerkingen de kosten te drukken op korte termijn zou zo maar ten koste kunnen gaan van de kwaliteit op langere termijn. Gebruik maken van de kennis en ervaring vanuit het verleden lijkt ons heel doeltreffend. We hebben begrepen dat Vluchtelingenwerk Landerd en Uden is samengegaan. Vanaf die zijde is er dus sprake van een bundeling van kennis en ervaring. Die goed benutten bij de verdere ontwikkeling en uitvoering van het nieuwe beleid lijkt ons voor de hand liggend.

Naar wij hebben begrepen is er sprake van een achterstand bij de gemeente als gevolg van gebrek aan medewerkers. Wachten met kunnen beginnen lijkt ons niet erg bevorderlijk voor een goed inburgeringstraject. Wellicht dat er mensen ingezet kunnen worden die in het verleden dit werk al deden in de oude regeling. Is het een idee uit de doelgroep ervaringsdeskundigen te rekruteren die dit werk na een korte opleiding zouden kunnen doen.

In het verleden werden er brede groepstrainingen ingezet. Behalve brede kennis bood dat daarmee de mogelijkheid kennis en ervaring onderling te delen. Deze bijeenkomsten werden zeer positief gewaardeerd. Als gevolg van Corona zijn er diverse gesneuveld. Graag maken wij van de gelegenheid gebruik deze weer onder de aandacht te brengen.

Maashorst, 09 november 2022

voorzitter,

J. de Bree

secretaris,

A. van den Heuvel